

Litteratur, kreativitet, selvberoenhed og kontakt mellem mennesker.

Et samarbejde mellem Ikast-Brande kommune, Ikast-Brande biblioteksvæsen, Nørre Snede skole og forfatteren Peter Høeg.

Et otte-ugers forløb for syvende klassetrin på Nørre Snede skole.

Kære alle.

Nu er vi i gang.

Nu har jeg mødt jer unge, både til et introduktionsmøde hvor pressen var til stede, og til to dobbeltlektioner, én med 7.B og én med 7.A.

Vi er mødtes to gange i vores lille træningsgruppe med Janne og Camilla, klassens dansklærere, Lisbeth og Kim, bibliotekarer fra Ikast-Brande biblioteksvæsen der følger projektet tæt(mere om dette senere).

Der har været afholdt et forældremøde hvor forældrene er blevet orienteret om projektet, der har været møder med pressen, med forskerne tilknyttet projektet (mere også om dette senere), og så har vi i styringsgruppen, hvor det overordnede ansvar ligger, holdt flere møder.

Så på en måde har vi været i gang i flere måneder.

I dette første nyhedsbrev – fra nu af kommer der ét om ugen mens projektet udspiller sig – er jeg nødt til at fortælle lidt mere udførligt om hele arrangementet, så det her bliver længere og måske mindre underholdende end de følgende breve måske kunne blive. Men prøv at hænge på, for det er en på mange måder usædvanlig historie.

Projektet er kommet i stand på følgende måde:

I efteråret 2014 blev jeg – Peter Høeg, der er forfatter, underviser i meditation og kreativitet, og er medstifter af foreningen Børns Livskundskab der arbejder på at udvikle en pædagogik der støtter børn og unge til at bevare og øge deres selvberoenhed og samarbejdsevner - kontakten af Martin Lundsgaard-Leth der er biblioteksleder i Ikast-Brande kommune. Han havde en bevilling fra Kulturstyrelsen til litteraturformidling for unge, og spurgte om jeg ville være med til et projekt der handlede om netop dette.

For mig var den invitation en slags svar på et ønske jeg havde haft i flere år, nemlig at give en gruppe unge mulighed for dels af få gode læseoplevelser, dels opdage og udforske at sådanne læseoplevelser kan blive dybere hvis man samtidigt arbejder med sin egen kreativitet (som igen bliver stimuleret af de gode historier der kommer udefra).

Endelig er det min erfaring at den helt store mulighed der ligger i litteraturoplevelse ikke 'kun' er selve nydelsen af bogen, men at både kreativitet og læsning kan blive døre eller portaler ind mod ens egen kerne, det sted i en selv hvor man er selvberoenende og kan møde verden og andre mennesker med styrke, ligevægt og venlighed.

Altså skrev jeg en beskrivelse af et otte-ugers projekt der handler om, sammen med de unge, at udforske gode læseoplevelser, hvordan man åbner til specielt skriftlig kreativitet, og hvordan man bruger disse to områder – der på en måde er klassiske skolefag – til at styrke evnen til at samarbejde: Som jo altid består i på den ene side evnen til at mærke sig selv, mærke hvem man dybest set er, og hvad man dybest set har brug for, og fra denne erkendelse at gå andre i møde med den venlighed som er det bedste menneskelige og faglige klima for ethvert samarbejde.

Derefter blev der dannet en styringsgruppe, som består af Hans Erik Pedersen der er leder af Nørre Snede skole, Martin Lundsgaard-Leth som er biblioteksleder og den der oprindeligt fik idéen, Lisbeth Mouritzen der er pædagogisk og administrativ konsulent i Ikast-Brande kommune, Lisbeth Bjørn Hansen der er bibliotekar og mig.

Først godkendte vi selve beskrivelsen af projektet, og derefter blev finansieringen aftalt, sådan at udgifterne deles mellem kommunen, biblioteksvæsnet og Nørre Snede skole. Og, kunne vi tilføje, alle direkte medvirkende, for der skal så meget velvilje og parathed til at arbejde ud over det normale for et projekt som dette skal lykkes at de samlede omkostninger reelt bæres af alle der deltager.

Alligevel er det, hvis det er ok med en personlig bemærkning, meget opmuntrende for mig at se hvor meget også økonomisk velvilje dette projekt er blevet mødt med, af kommunen, biblioteksvæsnet (delvist med Kulturstyrelsen bag sig) og Nørre Snede skole. Som jo alle tre, det véd vi, lever under en tid med uundgåelige nedskæringer og i det hele taget økonomisk pres.

At det alligevel kan lade sig gøre at søsætte så overskudsagtigt et initiativ som dette synes jeg vi skal glæde os over.

Det er også vigtigt her at sige at dette projekt også er et lille stykke grundforskning. Der har aldrig før i Danmark – eller så vidt jeg véd noget andet sted – været afholdt et undervisningsforløb af denne længde og med så mange involverede, som undersøgte sammenhængen mellem netop disse tre emner: Læsning, kreativitet og udvikling af samarbejdsevner, det der kaldes sociale kompetencer.

Derfor er det en særlig glæde at flere højt kvalificerede forskere følger projektet: Mette Steenberg fra Århus Universitet er den i Danmark der véd mest om læsegrupper, det vil sige mennesker der sammen læser og samtaler om litteratur. Mette kommer til at deltage i en stor del af undervisningen og vil skrive om den bagefter.

Søren Fanø, der er lektor ved VIA, læreruddannelsen i Århus, har skrevet en vigtig bog om læsning og nærvær, han forsker og underviser i blandt andet empati og litteraturoplevelse, og han har ledet et projekt der minder om vores. Søren kommer til at følge og deltage i undervisningen, og med sig har han Anja Jepsen – og af og til Pernille Oksbjerg Pedersen - der er lærerstuderende og kommer til at skrive bacheloropgave om projektet.

Desuden deltager Anne Mortensen som er studerende på antropologi på Århus Universitet. Hun kommer til at skrive speciale om vores projekt, særligt om mulighederne for at beskrive sit eget liv som en historie eller fortælling.

Pressen er også interesseret i dette, både den lokale presse og den landsdækkende. Jeg kommer til, i disse nyhedsbreve, at fortælle jer om samarbejdet med journalister og fotografer.

En fotograf vil jeg dog nævner her, det er arkitekt Hanneli Aagotsdatte, der kommer til at besøge os fire gange, to gange i hver klasse, for at tage billeder så vi har fotodokumentation.

For pludselig er projektet jo slut, det må vi huske allerede nu, otte uger er kort tid. Så det drejer sig for os alle om at få mest muligt ud af den kostbare tid vi har sammen.

Det var også hvad jeg talte med jer unge om. Jeg mødte 7.B første gang i fredags, den 20. februar, og 7. A i mandags, den 23.

Undervisningen foregår i et naturfagslokale, som skolen har ryddet til os, clearet for møbler, gjort fint rent, og hævet temperaturen i.

Vi gik lige på med et fænomen der kaldes kropsscanning, som vi også introducerede en kort version af på forældremødet. Det er en teknik der nu findes i alle slags yoga, mange slags sport og dans, og i mindfulnessstræning, simpelthen fordi det er en af de mest direkte måder at udvikle kropsbevidsthed på. Mange af jer unge kendte allerede teknikken, som fører til en dyb, vågen afslapning.

Ind i den afslapning læste jeg en fortælling højt, 'Der er en flodhest i min have'. Hvorefter vi gik direkte videre til kreativ historiefortælling. Vi fortalte, parvist, hinanden om en oplevelse vi har haft med dyr. Derefter tog vi den historie en anden netop havde fortalt os, og lavede den om og digtede til, så den kunne bruges som godnathistorie til et mindre barn.

En af hjemmeopgaverne til næste gang er at fortælle historien til et mindre barn, en søskende eller andet – meget ungt eller lille – familiemedlem. Den anden hjemmeopgave er, indvendigt og usynligt for andre, én gang om dagen at udføre en kort kropsscanning.

Når man åbner for sin kreativitet støder vi alle til at begynde med på modstand, på det man kalder den indre dommer. At vide at vi alle har det sådan kan være en hjælp til at overkomme problemet.

At skabe en historie til et lille barn som man véd ikke vurderer, men bare elsker at få fortalt, er en måde at overkomme den indre dommer på.

Om dette talte vi derefter sammen parvist og hele gruppen.

Vi afsluttede med en klassisk kreativ skriveøvelse: Man finder tre ord der har betydning i ens liv netop nu, hvorefter man skriver om dem. Der er ingen krav om at man skal vise hverken ordene eller det skrevne til nogen – men man kan vælge at gøre det hvis man vil.

Under skrivningen eksperimenterede vi med 'skriftlig fartleg', det vil sige man skriver hurtigere og hurtigere for at prøve at slippe kontrollen og lade blyanten tage over.

Jeg oplever, her efter de første gange, jer unge som både modige og vågne. Jeg glæder mig til at vi mødes igen i næste uge.

Og så er der et helt kapitel for sig: Ved siden af undervisningen af de unge træner Camilla og Janne, klassernes dansklærere, Lisbeth og Kim, bibliotekarerne og jeg sammen (af og til deltager forskerne også i disse sessioner). Ved denne træning får vi voksne lejlighed til at diskutere møderne med de unge, og til at udføre specialtræning sådan at nogle af de impulser vi udvikler i disse måneder vil kunne gå videre også når dette projekt slutter.

Jeg talte for sjov efter: Der har på nuværende tidspunkt været afholdt 24 møder og undervisningssessioner for at nå frem til dette sted, hvor projektet begynder at folde sig ud.

Det nævner jeg for at man kan vide – og måske glæde sig over? – hvor meget arbejde bag kulisserne der skal til når et grundforskningsprojekt som dette skal løbe af stablen.

Hjertelige hilsner – og på, skal vi kalde det gensyn? i næste uges nyhedsbrev.

Peter Høeg